

30

ԲԱՐԱ

Հայկական Էփոս

30

ԲԱՐԱ

Ղազար Բարսեղ Դավթաբեկ 3 տեղա զբոսար

Թ շրջա իրեն սեփական Մեծիտ 7
Իսրայելայի իրեն 6
օտար իսրայելայի պիտ արտ տիր

Գալաթիա, Ազապ-գալաթիա, Ֆուրուքուս գալ-
ղաթիա 298 միլիարդի Մանգուսի
Էփոսար մարպուսարնա :

مکتبه واداره خانه
جلطاده چشمه میدانده ۲۹۸ نومردی
محل مخصوصه صدر

نظرة افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئول
فرهت با نوسان

1307 ՄԱՐՏ 3

ՍՍՀԻՊ ԻՍԹԻԵՍՈՐ ԿԱՐԱՊԵՏ 80 ՓԱՆՈՍԵՍԱՆ

1307 ՌԵՃԷՊ 24

ՏԱՌԻԼԻԵՆԷ

Տիւնքի ճումնա Սէլալըդ Բէս-
մի ալիսի Համիտիէ ճամիտիտէ
Իճրա պոլիտիկոն, վէ տանիւրէյի
մանսուսէտէ հազար պոլիտիկոն
օլան էճանիպէ, մայիէթի Սէնիյե
էրքեանը հարպ ֆէրիդի Ռիզա բա-
շա, վէ դուրէնայի Բատիլաճիտէն
ուսատ. Մէհմէտ Էմին պէյ էֆ.
հազարաթը վարթաթըյա իլթի-
ֆաթը Շահանէ թէպէր վէ թէպ-
լիդ պոլիտիկոն տուր :

Էվլէլի կիւն բօլիս գօմիտէրէ-
րիլէ էֆրատէն պիւրէր մաշ ի-
թա դըլնմը տուր :

Գըրճա Ալի գաղաթնտան մէմա-
լիքի Շահանէն հիճրէթ իտէն
մուհաճիլըլէրին թարիսի հիճրէթ-
լէրինտէն իթիպարէն, 6 սէնէ ա-
քէրիլըտէն մուաֆ թուրքիլմալ-
քընա պու քէրէր իրատէյի Բա-
տիլաճի շէրէֆատըր օլմուշ տուր :

Օսմանը պանդաղը սապըդ միւ-
տիլըլէրինտէն Մ. Տըվօ Տուհուր
ուսուսիէն մէճիլիս իտարէսիտէ
թահվիլթը միւթաղէ համիլլէ-
րին վէթիլի սըֆաթըյա, վէ Մ.
Դայեար տալի Մ. Օպարէնին հէ-
րինէ, իտարէյի մէգըլիւրէ մէճիլի
րիտանէթի վաղիֆէլէրինէ էվլէլ-
ի կիւնտէն իթիպարէն պաշլամը-
լար տուր :

«Մօնիթօր» զագէթաթը, Մա-
լիէնին Րէֆիտէն ազա իթիպարի
իսթիլըրազըն միգաթըր սահիհի
70,000 լիւրա օլտուղունու, վէ Այ-
տըն Խիտապէնտիկեար, Մանաս-
թըր, Սէլանիք, Թրապիզօն վէ
Եանեա վիլանէթիլիլին էմվալն-
տան թէսվիէն օլտուղունու պէ-
հան իթմիլ տուր :

Պուլտան պաշդա, Րէֆիլին կէ-
լէճէք սէնէ հիւքիւմէթէ աեիս
օլան ֆաղլայի թէմէթթիլի տալի
թէմիլնաթ կէօթէրիլմիլ տուր :

Հիւտէյտան 12 սաաթ մէսա-
ֆէսի օլան ճէղան նահիլիէսիտէ
հաֆթատա պիւր, վէ Թարապու-
լուսը Ղարպուտ Ղան գաապաթըն
սա աաթի մէթիլը պապուլ օլտու-
մադ իլիւն բօթա շիւպէսի քիւ-
շատ օլտուղունու օլտուղուն, վէ է-
մանէթ վէ նիւսուսէն վէ թէհաճիւտ-

լի մէթիլը վէ էվրազը սանիւրէ
իլիւն, Սիվապա Սամսուրն արաթն-
տա հաֆթատա պիւր տէ արաթը-
բօթաթը քիւշատ օլտուղունու կի-
պի, Սիվապա Ազիլիլիլ իլէ Գալ-
սէրիլի վէ Տիհարպէթիլտէ Բալու-
լիլ Խարթուր արաթնտա տալի
պիւրէր միւքէֆէլ սիւրիլի բօ-
թաթըր իհտաս օլտուղունու տուր :

Էվլէլի կիւն րէհսի սէնէյի
մալիլի օլմալլա, րուսումաթ է-
մինի տէվի Բաեիֆ բաշա հազրէթ-
լէրի վէ էրքեանը էմանէթ հազըր
օլտուղունու հալտէ, Իսթանպուլ վէ
Գալաթա կէօթիլըլէրինտէ գուր-
պանլար քէսիլէրէք, տուայի պիլ-
իսպըր Բատիլաճի եատ վէ թէք-
րար օլտուղունու տուր :

Օսմանը վէ Ավսթրիա թիճարէթ
մուհաճիտէսի միւղաքէրէսիլնէ մէ-
մուր գօմիտիս էվլէլի կիւն ագ-
աթ իճթիլմա իլէ իճրայի միւղաքէ-
րէ կիլմիլ տուր :

Ավսթրիա մուրաթիլաթըրնը
պէրէթիլըլէրի թալիմաթըն պիւր
գըմը վարիտ օլմուշ տուր :

Էլիէվմ Մըրրոտալպուլունան պան
զը Օսմանի միւտիլի ուսուսիսի
Սըր Էտիկար վէնսանըն, Օսմանը
վէ Եունան տէմիլ Եօլլարը իլիւն
պազը միւղաքէրէթտա պուլուն-
մադ իւզըրէ, Աթիլանա ուղլանըպ
կէլէճէք հաֆթա շէհրիլմիլ տալ-
տէթ իտէճէկի իլիտիլմիլ տուր :

Իգմիլ բալամութ էօյրի էմվա-
լինտէն Մալիէնէ պաթէլէկրաֆ
20,000 լիւրա հալալէթէն կէօնտէ-
րիլմիլ տուր :

Շէհպէնտէրէր նիզամաթըրնը
միւղաքէրէսիլնէ մէհուր գօմիտի
օն, էվլէլի կիւն ագաթը իճթիլմա
լիլ միւղաքէրէթտա պուլունմուշ
տուր :

Իթալիա վէլիլ աճար գաթաթը
մաթուսա Սըրպիլմանա միւթէ-
վէճիլէն Սէլանիքտէն հարէքէթ
իթմիլ տուր :

Նէֆսի Շամտա պիւր թրանպա
լիշաթը իթիլմաթըն ալմը օլան Եու-
սուֆ Մըթրան էֆնիլ իլպու ի-
թիլապ հազըրնտաթի մուղալէ-
լէն իմղալաթը օլտուղունու «Լ.
Հէրալտ» եաղնօր :

Պիւլիւք քիւլիւք պիլիլմիլ մէ-
մուրիլն ազա ու նասպարնտա,
էվլէլ էմրաէ սիճիլիլ ահվալլէրինէ
միւրաճաթիլա պէրապէր թէքէ-
մէյի հալլէրինին սիճիլիլ ահվալ-
տէքի գալաթըրնտան պիւրէր գու-
րէթի մուսատաթաթընըն արդ
թէքէրէրէրինէ լէֆի իտիլմիլնէ
պու քէրէր իրատէյի Բատիլաճի
շէրէֆատըր օլմուշ տուր :

Պապը Ալիտէն պու քէրէր տիւ-
վէլի էճնէպիլտէ պուլունան պիլ-
իլմիլ Օսմանը սէֆիլըլէրինէ իր-
ալ օլտուղունու թահրիլաթը ուսու-
միլտէ, Կիլիտէն մէվու օլան
իտարէյի էօրֆիլէնին շիմալիլ
լաղվ օլտուղունու ազա պէհան գը-
լնմը տուր :

Եանեաթա պուլունան Կիլիտ մու-
հաճիլըլէրինտէն վաթանլարնա ալ-
տէթ իթմէք իսթէնէնլէրէ, Եու-
նան հիւքիւմէթի թարաֆընտան
միւլըլաթ կէօթէրիլմիլ տալ օլ-
տուղունու, Պապը Ալիտէն շի-
քեանէթի հալի օլարաթ, տիւվէլի
մուղաթաթաթ պուլունան Օսման-
ը սէֆիլըլէրինէ պիւր թահրիլաթը
ուսուսիլնէ իրալ գըլնմը տուր «Մօ-
նիթօր» եաղմը տուր :

Տաշլարաթաթի րէտիֆ տէպոյ-
լարնտա հազըր պուլունմադ վէ
հիլի հաճէթտէ հիլ պիւր շէնէ
իլթիլմա կէօրիլմիլ տալ իւզըրէ,
Էլպիլ վէ Էլնայի սանիլէ իրալ
վէ իքմալնա պու քէրէր իրատէյի
Բատիլաճի շէրէֆատըր օլմուշ
տուր :

Պապիստիլտէ աաթըր ալիլա
թէհաթըրիլ իլիւն Սօսիլթէ Բա-
լէթին նաթըյա թէքէքիլ իտէն
պիւր շիւքէթէ մէհուրիլնէ վէ-
րիլմիլ տուր : մէղըր շիւքէթին
իլթաճ իտէճէկի անթիլալարն
Միւղաթիլաթիլ Հիւրանուս իրալ
լի, վէ շիլթ գուհուր իտէր իտէ,
թէքի մէղըր շիւքէթէ թէքի
իրատէյի Բատիլաճիտէն տուր :

Ալմանիլ իտարիլնէ նաղըրը
գօնթ Պիլմարըն Ալմանիլն
Տէրաաթթէթ սէֆարէթինէ թալիլն
օլտուղունու Պէրլիլտէրի իթա-
լիա սէֆարէթ իտանէսիտէ քէլիտ
օլտուղունու օլան պիւր պիւլիւք զի
եաթէթտէ րիվանէթ օլտուղունու
օլտուղուն, Պէրլիլտէն մարաթթա
րիլիլլէ իլար օլտուղունու տուր :

Մատրիտէ չըգան «Էրօգա»,
վէ Բարիտէ չըգան «Ֆիլարօ»,
վէ վէննատա չըգան «Բրէս» զա-
ղէթալարնըն մէմալիլի Շահանէ-
նէ տուղունուլէրի մէն օլտուղունու
տուր :

Իթալիտա գուհուր իթմիլ օլան
«Նօնա» իտաթալըրը, Պօհէմա,
Սգալալմանա վէ Ավսթրիան չը-
մալ ճիլէթլէրինտէ պիւր չօք եէր-
լէրտէ հիւքիւմէթիլա օլտուղունու
վիլէնա զաղէթալարը եաղնօր-
լար :

Կէլէն 1889 սէնէսի զարֆընտա
Սիւվէյիլ գանալը հաթըլաթը ու-
մուսիլնէ 68,400,000 ֆրանկա պա-
լիլ օլմուշ, վէ գանալըն քիւշա-
տընտան պէրու հիլ պիւր սէնէ հա-
թըլաթը պու բաաթէնէ վաթըր օլ-
մաթըր օլտուղունու, գանալ շիւքէթի
իթաթիլիլ իլիտէն անալըլմը
տուր :

Ատաթաթըր տէմիլ Եօլ սթա-
սիօնտան նէֆսի գաապաթա
գաաթը 9 քիլօմէթըրը պիւր մէ-
սաֆէ մէվուտ օլտուղունու, շէ-
հիլէ գաաթը պիւր թրանպա իտաթ-
թը իլլէտիլմիլ իթիլաթըն ալ-
մադ իւզըրէ, Աթիլան Հաճիլար
էֆ. թարաֆընտան հիւքիւմէթէ
պիւր իսթիլաթ գըլնմալա, քէյ-
ֆիլէթ Նաֆիա Նէղաթթիլնէ
թէտըր վէ էվրազը Պապը Ալիլի
թաղաթիլ գըլնմը տուր :

Դաթթէմուսիտէ Համիտիլիլ Կալ-
մաթալըրը Դիլնիք գալաթալմը
Պէրիլ Բեաթիլ էֆիլէ,

Դիլնիք գալաթալմըրը Ղարպան
գալաթալմը սապըր Իպրահիմ
նալմիլ էֆիլէ,

Եանեաթա Սգաթաթըր գալաթ-
ալմըրը Թէրլտէլլէն գալաթալմը
էսպադ Հասան Րէֆիլթէթ էֆիլէ
թէվիլնէ,

ՉՉնիլ Էրդըրմը րէտիֆ մուղաթ-
տէմ ֆըրըրը գօմանտանը ֆէրիդ-
Եանեա թաշա հազրէթլէրինէ թէպ-
ալիլնէ պիւրիլնի Մէհիլտի Նիշանը
իհան,

Թրապիզօն վալիլիլ Մամուրէթ
իլաղիլ վալիլ սաաթ. Ալի պէյ
էֆ. հազրէթլէրինէ,

Մամուրէթ իլաղիլ վալիլիլ Հա-
լէպ վալիլ սաաթ. Նուսուհի պէյ
էֆ. հազրէթլէրինէ,

Հալէպ վալիլիլ Թրապիզօն վա-
լիլ սաաթ. Արիֆ բաշա հազրէթ-
լէրինէ,

րաժիթ թէրք իւր պիղէ կէտէլէրէ, այնի թէհլիքէտէ պոլլոն առաւելար իտիւ վէ պոլ հալ եանի պոլ հիսապ վիլիմէք, վէ մէգքիւր իտարէնէ, քէն տիլէրտէն պաշգաւնը զարըշտըր մազլը իտէ, գաթան իշլէրինէ կէ- լէմէյ իտի, չիւնքի, Միսիթարեան բէտէրէյ, մէգքիւր վասիյնէթ բա- ռալալընաւնայիլ օլանա, եանի 1835 սէնէսինէ գատար, հիւ պիր սէրվէ- լի մալիք օլմատըղլարընտան, վէ տանիմա իմտատ վէ մուսվէնէթէ միւհթաւ ալուլուտուղլարընտան, պիթթապի ֆագըրճա պիր էօմիւր կէշիրմէքիլէ մէգպուր օլտուղլա- ըն հալտէ, մէգքիւր վասիյնէթ սա- եհսինտէ իտէ, բրէնսվարի պիր էօ- միւր կէշիրմէքիլէ պաշլաւըշար իտի:

Միսիթարեան բէտէրէյէ էօքսիւղ վէ ֆագըր չօնուղլարըն բարալա- ընլա, բրէնսվարի եաշատը- տան պաշլա, քէնտի մազսէտէ- րինի իշլու կէթիւրմէկէ, եանի, միլլէթիմիլիթ թէպտիլի մէգհէպ իթ- տիլմէքիլէ, տօլաեըտան կիճէ վէ կիւնտիւղ չալըմազ իւզրէ, նիշտէ բարալար սարֆ իտէրէք պազը մա- հէլէրէ վարդապետիւր կէօնտէր- մէքտէ, մէթթէպէր աշմազ տա, քարաղլար վիրտիլմէքտէ, վէ մէղ- հէպճէ միւհաւտէլէր աշմազ տա աըրլար:

Պինաէն ալէյհ, Մուրատեան վար- ժարանըն հիսապլարըն վիրիպ պիր հուտուտ թահլընա ալընտըղլա- ընտա իտէ էօյլէ բրէնսվարի էօմիւր կէշիրմէքիլէ, վէ պիղէ թէպտիլի մէգհէպ իթտիլմէկէ չալըշապիւ- մէքիլէ չէյլէ տուրտու, էվվէլէր ֆագըր հալլէրին տաիլ պուլաւա- եաւաղլարը, վէ պէլէր, օլ վէնէ- տիւր քէօրֆէղինտէ պուլուտան մա- նասթըրլարըն թէրքէ տաիլ մէճ- պուր եա միւհթաւ օլաւաղլար իտի, չիւնքի, վազըլթար վէ հալլէր պիւ- թիւն պիւթիւն տէկիլիլիլ տիր, միլլէթիմիլիթ տէն, աըթըգ պուլուտան իօնա քիմսէ ալտանըպտա, քէնտի- լէրէ ալուհապիւղ լիւրալար վիրէճէք տէկիլիլ, չիւնքի աըթըգ, նիլիէթ վէ մազսէտէլէրի մէյտանէ չըգըպ անլալըմըշ տըր, չիւնքի քիմսէ աը- թըգ քէնտիլէրէ ալիմ նաղարըլա պազ մաւաղտա տըր, քիմսէ քէնտի քիթ ապլարընա միւհթաւ օլաւաղլա- տա տըր, զիրա, սահէյի մէարիֆ- վանէյի հաղրէթիլ Բատիլահիտէ, չիմտի հէր քէս մէթթէպ մէտրէսէ կէօրմէքտէ տիր, ուլուժ ու ֆիւ- նուժ թահսիլ իլլէմէքտէ տիր, վէ քէնտիլէրէ էնվաի տէրս վիրէպի- լիւր, չօգ զաթլարըմըգ պուլուտանաղ- տա, վէ պիր թարաֆտանտա աըթ- մազ տա տըր, վէ պինապէրին, պու- տարը միւնէվլէրտէ, չօղլարիվրօպա լիսանլարըն էօյրէնմէքտէ վէ սէյլէ- մէքտէ տիրլէր, վէ չըմէնտըֆէր վէ վարօր սայէսինտէ հէրքէս էվրօպա- եա վէ Ամէրիկա եա կիտիպ կէլէպիւ- մէքտէ, վէ իսթէտիլի մէթթէպէտէ էվլաւընը կէօնտէրէպիլմէքտէ տիր- բարաս մէթթէպիլտէ, անաղլա բա- ըալըգ չօնուղլար օգուտանա միւհթ- թաւ տըրլար, վէ պիլիմ չօնուղ- լարըմըգ իտէ, քէնտի մէղհէպլէրինտէ օլմատըղլարընտան, գաթան քէն- տիլէրէ միւհթաւ տէկիլիլիլ, վէ եանիլ չօնուղլարըմըգ իլլին իտէ, եիւլլէրէ վէ պիլիլէրէ, «թէպտի- լի մէղհէպէ մէգպուր օլմազ սըղըն թահսիլի ուլուժ իտէճէք» մէթթէպ- լէր վէ տարիւլ ֆիւնուլար վարտըր:

Էվլէթ, Միսիթարեան բէտէլէր, անաղլա պիլիմ էօքսիւղ վէ ֆագըր չօնուղլարըմըգ հաղլըն սարիհ վէ մուղաւտէսիլ իլլէ կէշլինմէքտէ օլ- տուղլարընտան, մէգքիւր նիլիլի- տէն մահլուժ գալմաւաղլըգ զայ- րէթիլլէ, էգ ճան ու տիլ հըֆըրնա չալըմաղտա տըրլար, էօգոս, էօյ- լէ եալընըգ, չօղլու պիլիլիլ իլլին մու- զիլլը, պիր թագըմը ֆանիտէսիլ, պիր թագըմը չօղլար իլլին անլալը- մաղ գրաւաւ լիսան իւզրէ եաղըլ- մը, վէ հաթթա պաղըլարընտա եան- լըլթէրէմէ օլուհմըլ օլան քիթապ- լարըն սաթարաղ, վէ եիլմիլ օթուղ- րէս ինէք պէսլէեիլ վէ սիլ տլէրինի բարա իտէրէք, վէ եէվմիլիլ տէ վարդապետ պաշլնա, քիլիսէլէր- տէն պիրէր ֆրանգ ալարաղ, նէ մէգքիւր, միլլէթտէն ճիւտա տիւշ- միւշ օլան պիր մանասթըր քէօշէ- սինտէ, վէ նէտէ էօթէտէ պէրու- տէ, իմարըն էվգաթ իտէմէլլէր:

Մատամ քի քէնտիլէր թէպապի տէվլէթի Օսմանիյէտէն տիրլէր, մատամ քի միլլէթիմիլիլ տիրլէր, մատամ քի վէնէտիւրէք պիր ֆա- միլիւա պիլէ էրմէնի էօգ տուր, մա- տամ քի միլլէթիմիլիլ էքսէրիլիլիլ, մէմալիլիլ մահլուհէյի Շահանէտէ քէմալիլ րահաթ վէ էմիլիլիլ իւզ- րէ պուլուտանաղ տըր, վէ մատամ քի Մուրատեան վասիլէթիլտէնտէ մազսէտ, միլլէթիմիլիլ էօքսիւղ վէ ֆագըր չօնուղլարըն թահսի- լի ուլուժ ու ֆիւնուժ վէ էլիլիլ իլ- չէմէսի տիր, էկէր իպրաղըն տա- գաթ վէ համիլիլիլ իթմէք իսթէր- լէր իտէ, կէլիպ հիսապ վիրմէլի, վէ էվգաթը Հիւսանուլ իլլէ Մէա- րիֆի ումուհիլիլ նէգարէթիլ ճէ- լիլիլիլիլ թահթը նէգարէթիլտէ, վէ ումուժ միլլէթիմիլիլ տաիլ զիլիլ տիւղաթ վէ զայրէթիլտէ օլարաղ, աըլ մազսէտէ մուվա- ֆիւր մէթթէպլէր քիւշաւ իթմէ- լի տիրլէր: վէ պուտա հէմ էհէմ տիր, հէմ էլլէմ տիր, հէմ վաղի- ֆէտէն տիր, վէ հէմ տէ լապիւտ տիր, չիւնքի, մէգքիւր բարալար վէ աըաղլիլէր, պիր գաշ ճիհէթիլ, հէր կիւն վէ հէր սաաթ թէհլիլիլ տէ տիրլէր, նասըլ քի մէգքիւր թէհ- լիլիլիլիլ տէնտէնտէնտէ պէնտէն իտէ- ճէկիլ տիր:

(Տէլ-Տ)

ԽԱՐԻՃԻՆԷ

ԹԵԼԷԿՐԱՓ

Բարիս 14 մարտ:

Օսմանլը վէ Ֆրանսըլ թիճարէթ մուհէտէսինիլ թէճարտի մէսէլէ- սինէ տանիլ: մէճիլիլ տանտէ ճէրէեան իտէն միւղաքէրաթ էս- նասընտա, Մ. Թիւրար թարաֆըն- տան տէրմիլիլ օլուտան թէքիլիլ րէտա իտիլմէսինտէն տօլաեը, հէյ- եթիլ վիլլէլա իսթիֆա իթմիլ տիր:

Լօնտըն 13 մարտ:

Իսկիլթէրա պանգաըն ոգ զնթօ- սընը 100 տէ 1/2 տան 14 թէնպիլ իլլէմիլ տիր:

Բարիս 7 մարտ:

Մ. Սըրիլլէրին ամէլէ գօնֆէ- րանսը հաղլընտա Ալմանիաւա կէօնտէրմիլ օլտուղլու նօթատա,

«Եէվմիլիլ սայ վէ ամէլին թայիլին վէ թահսիլի մէսէլէսի մուսմէլա- թը սանտիլիլիլն անվալը ումու- միլիլիլնէ թապի վէ սըրֆ տաիլի- լի մէսանիլտէն օլտուղլու ճիհէթ- լէ, միւտտէթիլ մէգքիլ րէնիլ թահ- աիլիլ ճիհէթիլ մէգքիլ րէնիլ թահ- թիլ էսառնէ Պէրլին գօնֆէրանսընա իլթիլաքէ միլթէմայիլ տիր: մա մա- ֆիլիլ, Ալմանիա հիւքիլմէթիլ գօն- ֆէրանսըն էսասը մաղսէտիլ թիլ- մալը նէ օլտուղլու պէնտէն իթ- մէտիլքճէ, Ֆրանսա հիւքիլմէթիլ- նիլ օլ պապտէ գարարը գաթիլի- նիլ պէնտէն իտիլմէսինտէն պէսիլիլ տիր:» տէնիլմիլ տիր:

Պէլկրատ 8 մարտ:

Պուլկար բօլիթիլգա մէճմուրըն Մալիգանիլ թալէպէսի մէսէլէ- սինտէ, եալընըգ սէյիսահաթ մաս- րաֆըլա բասաթթըլարըն իթա իթմէք սուրէթիլլէ միւտտիլէսի պուլուտուղլու, Մ. Մէնիլլէլիլ թաստիլ իթմիլ տիր:

Բէթէրապուրի 8 մարտ:

Գարատաղ բրէնսինիլ Բէթէրա- պուրկա աղիլմէթիլ հաղլընտաքի զանիլաթըն գաթիլիլ պի էսաս օլտուղլու «Ժուրնալ տը Սէն Բէթէրապուրի» զաղլթաւը եաղ- մըլ տըր:

Գարտիֆ 11 մարտ:

Մօրֆէ վէ Սուլթաւ մատէնլէ- րինտէ կաղ բաթլաեարաղ պիր գաշ եիւղ ամէլէ թօրթաղ ալթըն- տա գալմըլար տըր: Բէք չօգ վէ- ֆիլիլաթ վուգու պուլտուղլուտան գօրգուլուտօր:

Պէրլին 11 մարտ:

Իսկիլթէրա վէլիլ ահտը մաի- տուլըլա մարտ 19 ընտա պուրաեա կէլիլ, 8 կիւն գալաւաղ տըր: Սրանիա հիւքիլմէթիլիլ տէ ա- մէլէ գօնֆէրանսընա իլթիլաքէ ի- տէճէկիլ թէճէթիլ օլուտուտօր:

Բարիս 10 մարտ:

Օսմանլը վէ Ֆրանսըլ թիճարէթ մուհէտէսինիլ թէճարտի, մէճ- լիլիլ մէպուտանտէ եէնիտէն պիր սիւալ իրաւտընա պաիլ օլաւաղ- տըր: մէճիլիլ մէպուտան, հիւքիլ- մէթիլ հըմանտէ գանուըն լէհիլտէ պէնտաթը գաթիլիլ տէրմիլիլ- նընա մէգպուր իլլէմէք ֆիլթըրիլտէ տիր:

Բօմա 10 մարտ:

Գրալիլա, Օսմանլը սէֆիլիլ աթուֆ, Ջիւսա պէնիլ պու կիւն նէգարէն գապուլ իթմիլ տիր:

Բէլթա 10 մարտ:

Ումուժ զաղլթալար պուհընը վիւքէլանըն հաթթա նիլահէթիլնէ գատար իսթիլա պուլաւաղըն պէ- եան իտիլիլար:

Բարիս 10 մարտ:

Մէճիլիլ մէպուտան 3 մուհա- ֆաղաքեար վէ 1 ճիւմհուրճու տահա ինթիլապ օլուտուտօր:

Կրանտիլգա տը Մէքէնիլլէրի Սթըլիլիլ աղըր իսասթէ օլտու- ղուհու «19 ընտ տըր» եաղմըլ տըր:

Բէթէրապուրի 10 մարտ:

Մուհիլպիլ Սլաֆ ճէմիլիլ թիլտէ Սըրպ Սըրպիլիլ րէնիլ, Սըրպ իլլէ Բուս միլլէթիլիլիլ գան գար- տալը օլտուղլարըն, վէ պու իլիլ միլլէթիլ տօթթըլաւա քիմսէ ա- երաւաեաւաղըն պէնտէն իթմիլ տիր:

Միլան 10 մարտ:

Բօրօլար նաւ պանգաւնըն Էէ-

նիտէն իֆիլա իթիլիլ հալաւաիլ տարըլ տըր:

Բարիս 11 մարտ:

Թօրճու վէ սուլթարիլ օմիլիլտըն, ումուժ սուլթարիլ աըքէրի իլիւն, քիլիլա չաթտա միւքէրէր աթէշ- լի գարապիլալարը գապուլ իթ- միլ տիր: Սէնթիլ թիլիլ ֆապիլգա- սը պու սայտան իթիլալարէն էսիլ- հալիլ մէգքիլ րէնիլ իմալընա պաշ- լաեաւաղ տըր:

Բօմա 11 մարտ:

Աթուֆ, Ջիւսա պէլ իլլէ սաաւա- իղլթթ բաշա վէ ումուժ սէֆարէ- թիլ Սէնիլիլ էրքեանը տիւն ագ- չամ սէրալտէ թասա իթմիլիլ տիր:

Պէլկրատ 12 մարտ:

Իթալիա վէլիլ ահտը պուրաեա վասըլ օլուպ, գրալ Սէքսանտըր իլլէ թաաթիլիլ զիւարէթ իթմիլ տիր:

Բարիս 12 մարտ:

Ամէլէ գօնֆէրանսընտա հաղըր պուլուտանաղ օլան հէյիլլէթ, ա- եանտէն Մ. Ժիւլ Սիմօն, Մ. Թօ- լէն վէ մէպուտանտէն Մ. Պօրտօ, մատէն միւքէթիլիլ ումուժիլ, վէ պիր միւհէնտիլտէն իպարէթ օլարաղ ինթիլիլապ իտիլիլ տիր:

Բարիս 12 մարտ:

Եէնի ինթիլիլ օլուտան պիւտ- ճէ գօմիլիլտըն սիւլաւա աղաւը, պաղը տուեուըն թէվիլիլ հաղ- գընտա հէյիլլէթիլ վիւքէլանըն էք- լիլիլիլ միւսաիլ պուլուտանաթ իտէ տէ, Էէնի վէրիլ թարըն մէ- սէլէսինտէ մուվաֆաղաթ իթմէթօր- աղալիլ մէգքիլլէ, միւքիլիլ իտէ, հարալիլիլ վէ պահրիլիլ պիւտէլէ- րինտէն թէնքըլաթ իմարսըն վէ իսթիլթօտան ալընա րէսմիլ զի- եառէլէշտիլիլ պիր գաշ միսիլ- նէ իպաղըն թէքիլիլ տէճէք տիր: Կէօմիլլէրէ գօմիլիլտըն, ճէվլէթիլ Սիլիլ իլլէ մուվաֆաղաթ մուգալէ- լէ աղալ վէ իմալ իտիլմէսինիլ թէն- սիլ իթմէիլ, միւտտէթիլ գա- րիպէն իսթիլալ իլլէճէք օլան թի- ճարէթ մուհէտէսինիլ թէճարի- տին լաղըմէտէն աաւ իլլէտիլիլ- տէն, հէյիլլէթիլ վիւքէլա տաիլ իլպու րէնէ մուվաֆաղաթ կէօու- թէրէճէք օլուր իտէ, գօմիլիլ իլպահաթ թալէպիլիլ գարար վէր- միլ տիր: մէհաֆիլիլ սիւսաիլիլալ զանն օլուտուղլու կէօրէ, հէյ- եթիլ վիւքէլա պիր մուվաֆաղաթ մուգալէլէնալիլ իմալ իտիլմէ- սի գարարընտա իսթար կէօթէրէ- րէք պու պապտէքիլ միւղաքէրա- թըն տէվաթ իտիլմէսինիլ գապուլ իտէճէք տիր:

Պուքըլ 11 մարտ:

Մէճիլիլ տանտէն, իսթիլիլիլ նա զըրը, Սիւնէտէ պուլուտան Բուժ քիլիլիլիլ տէ էվլէ Յուտան, ուն- րա Բուտանիա զըրալ իլլին ուտա օլուտուղլու աաթթիլ թէպտիլ- լի հաղլընտա, Եուտան բօլիլիլգա մէճմուրընտան միւսասաթ իսթիլ- սալ օլուտուղլու պէնտէն իթ- միլ տիր:

Բօմա 12 մարտ:

Վարօլար իլլէ բօլթա իսթիլիլա- րը իլիւն թէշէքքիլ իտէն գօմի- սիլ, Վէնէտիլ իլլէ իսթիլալ, վէ Էլիլ վէնէտիլտէն թուտա սէ- վահիլիլ, Տալմալիլ, Պրիստիլիլ վէ Արնապուլուղ պէյնտէն իսթիլ- ար քիւշալարըն թէքիլիլ իթմիլ տիր:

ՄՈՒՍԱ ՊԵՅԻՆ

ՄՈՒՂՈՒՄԷՐ ՄԷՍԻ

(6353 Նիւթերի արհեստ)

(Լիւիզիւն շահատէ ճէլայ օլու- նուայ վէզիր խանընտա մուգիմ օլտուղունու վէ 30-34 եաչընտա պուլունտուղունու իֆատէ իտէն վարդերէս գարիյեյի ըէնչպէր Մանուկ վէյետի Մեղքընն պա- տէթթաշլիֆ զապթ օլունան ի- ֆատէսի տիր. ֆ/յ 18 իյուլ սէ- նէ 305.)

Ս.—Իսթանպուլանէ վագըթ կէլ- տին:

Ճ.—Պունտան պիր մահ մուգատ- տէմ միւլթէքի Ալի իւէ պէրապէր կէլտիք:

Ս.—Միւլթէքի Ալի իւէ պիր միւ- նասէպէթին վաճ մը:

Ճ.—Պիր միւնասէպէթիմ եօգ տուր:

Ս.—Բիւրտ Մուսա պէյտէն պիր տապան վաճ մը վէ սանա պիր շէյ եաբտը մը:

Ճ.—Պանա պիր շէյ եաբտաւոր, պիր տապամ եօգ տուր:

Ս.—Իսթանպուլ կէլմէք իշխան մասրաֆընը քիմ վիրտի:

Ճ.—Մասրաֆընը Ալի աղա վիր- տի:

Ս.—Իսթանպուլանէ իշխան կէլ- տին:

Ճ.—Ալի աղանըն իշխանէն տօ- լանը շահատէթէ կէլտիմ:

Ս.—Նէ պիրիսէն սէյլէ:

Ճ.—Կէյէն Բամաղանըն Կինճի ճուսա իրթէսի կիւնիւ Յովսէփ իւէ Պիթիլիստէն կէլիւօրտըմ: Կիւլ- պէնտին եանընտա իսմինի պիւլ- մէտիկիմ պիր սու պաղընտա, Կաթ- լը, տաղտան Կիւլպէնտէրին եա- նընտա պուլունան քէրվանըն եա- նընա ինտիլէր, վէ 30-60 գատար տա եաեա կէլտիլէր: Կաթլը սիւվարի Կաթ վէ 1 գաթըր եիւլթէտիլէր վէ եանալար գըլըճ- լա տէնիլէրի քէսիպ իշխանէքի մա- լի ալըպ օճաղարընա կիթտիլէր:

Ս.—Սիլվին պուլունտուղունուզ եէրտէն քէրվանըն օլտուղու մա- հալ նէ գատար ուղագ տըր:

Ճ.—Պիր պիրիմիղի թանընաճագ գատար ուղագ տա իտի:

Ս.—Պիթիլիստէն նէ իշխանը վար իտի:

Ճ.—Պուղտայ ալմանա կիթմիշ իտիմ: պիր գապ պուղտայ ալըպ կէլիւօր իտիմ:

Ս.—Սաթթ թախմինէն գաճ վար իտի:

Ճ.—Աղչամ սաթթ 1 վար իտի:

Ս.—Սիւվարի վէ եաեա քիմիէր իտի:

Ճ.—Սիւվարիլէրտէն Մուսա պէյ վէ Էօմէր վէ ճէզարի պէյ վէ ճա- լօ Մուրատ վէ եանալարտան Պէ- տօ վէ Բիլգօ վէ: Հասինօ իտի, տիկէրիլէրին թանընտըմ:

Ս.—Վուգուլթըն սաթթ 1 տէ օլտուղունու սէյլէօրտըն, օ վա- գըթ գարանըգ տէկիլ մի իտի:

Ճ.—Կիւնէշ վար իտի:

Ս.—Աղչամ սաթթ 1 տէ կիւնէշ օլըմը մը:

Ճ.—Տահա կիւն վար իտի, սա- արթ պիր մի, իքի մի, իւշ մի, պիլէմէմ:

Ս.—Սիլվին մէմէքէթինիլտէ կիւ- նէշ գաճ տա պաթըն:

Ճ.—Պիլմէմ:

Ս.—Պունլարը գաթէն թանըր- մըն:

Ճ.—Բէօնէ կիտիպ կէլտիլէրին- տէն, զաթէն թանընտըմ:

Ս.—Օ կիւն Պիթիլիստէն սաթթ գաճ տա չըգ տընըգ:

Ճ.—Սապահլանըն կիւն տօղմա- տան Պիթիլիստէն չըգ մը իտիք:

Ս.—Պիթիլիս սիլվին քէօնիւնիւզէ գաճ սաթթ տըր:

Ճ.—Պիլմէք օրըմ:

Ս.—Հէր վագըթ պուղտայ ալ- մաղա Պիթիլիսէ մի կիտէր իտիլիգ:

Ճ.—Պուղտայ օլմաթըրը գէման Պիթիլիսէ կիտէրիլ:

Ս.—Մուսա պէյեին պունտան պաղա պիր ֆէնալըգ իթտիլինի պիլիմիտին:

Ճ.—Պիլմէմ:

Ս.—Երսըզլար քէրվանը սոյ- տուղլարը գէման սիլգ գօրգմա- տընըգ մը:

Ճ.—Պիլգ օ վագըթ թաշ արգա- սընա սապլանմը իտիք, անլէր պիլի կէօրմէօրլար իտի, պիլգ ան- լէրի կէօրիւնօր իտիք:

Ս.—Օրատա սիլգտէն պաղա քիմէ վաճ մը իտի:

Ճ.—Օրատա պաղա քիմէ օ- լուպ օլմաթըրըն կէօրմէտիմ:

Ս.—Սօնրա սէն Մուշա կիտիպ հիւլթիւմէթէ սէյլէտիլ մի:

Ճ.—Խալը, հիւլթիւմէթէ կիտիպ պէնանը մալիւմաթ իթմէտիմ:

Ս.—Սիլվին պուլ վուգուլթը կէօր- տիլիւնիլի Ալի աղա նէրէտէն իսպարի ալըմ տա սիլգ պուլուպ կէլթիլտի:

Ճ.—Վուգուլթտան ալմէթթէ քէօնէ կէլտիմ, պիր հաթթա գա- տար օթուրուպ, սօնրա ինէկիմի սաթթագ իշխան Մուշա կիտիլմ, ինէկիմի սաթթամաթըմ, ֆագաթ ալմէթթէ Մուշ շարընտա Ալի աղանը կէօրտիւմ, քէնտիլինէ «քէրվանը սոյտուղլարը վագըթ պէն կէօրտիւմ: հէր նէ վագըթ իսթէրլէր իսէ շահատէթ իտէրիլմ տէտիմ, վէ ինէկիմի ալըպ քէօնէ կէլտիմ, պիր գալ կիւն սօնրա Ալի աղա քէօնէ կէլտի պիլիլ ալըպ կէ- թիլտի:

Ս.—Խըսըզլար քէրվանը սօնուպ ալըպ կէօթիլտիլթէն սօնրա, Ալի աղա իւէ կէօրիւնչմէտիլիլ մի:

Ճ.—Գօրգուլմու գտան կիթմէտիք:

Ս.—Մուշտա շարընտա կէօրտիւ- կիւնիւ սէյլէօրտըն: օլ վագըթ Ալի աղա Մուշ հիւլթիւմէթինէ նէ իշխան կէօթիլտիւպ տէ իֆատէնի ալըրմատը:

Ճ.—Պիլմէմ, օլ վագըթ պէնի հիւլթիւմէթէ կէօթիլտիլտի, իս- թանպուլա կէթիլտի:

Ս.—Պուլ իֆատէնի իմալ էթ:

Ճ.—Եաղը պիլմէմ, մէօհրիւմ եօգ տուր, բարմագ իտէրիմ:

Ահմէտ, Հիւսէին Սըտգի:

Մանուկ (բարմագ պատմը տըր)

(Տէլմէ)

ՄԷՔԻՐ ՈՒՊ

ԱՄԷՐԻԿԱՆՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՆՆ

ՀԱՅ ՄՈՒՂՈՒՄԷՐ ՆՆԵՐԸ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգնե- րը կարծես թէ, հայ մանկիկն

հայ երիտասարդին, և հայ ընտա- նիքին բնակարան կ'առնայ իհետ- գհետէ, որոնք իրենց մայրենի տուն տեղը և ծննդեան օրանը թողնով, կուգան նոր աշխարհի (1) մէջ մուրացկանութեամբ, խեղճու- թեամբ և տուայտութեամբ ապրիլ մեծաւ մասամբ:

Սակայն զարմանալի կէտն հոս է. և մտքուս հետաքրքրութիւնը կը զարմնուի, երբ կը դարձնէ իւր ալ- նարկ անոնց ապրուստին, շահածին և միտածին վրայ, ոյք մուրացկա- նութեամբ և շարաշար աշխատու- թեամբ վաստկելով մետաքսի, եր- կաթի և այլ գործարաններէն, կծծի ժլատութեամբ և խեղճութեամբ կը միտեն իրենց օրական պարէնին հա- մար, չըլլայ թէ Ամերիկայի թշուա- ռութեան զոհ և կերակուր լինին առ յսպայն:

Ահ մեք գիտենք չափերն, որոնք մետաքսի գործն ալ ձեռք չ'կրնալ ձգելով, մեծ դժուարութեամբ ի- ռենց ապրուստը ճարեն ի զատ, Նիւ-Եորք 42րդի փողոցները կը ճարտարապետեն, և իրենց լուս- ցուցած գիշերներն ալ սեւ դիշեր- ներ են: Կը համարձակիլք ըսել հոս թէ ասոնք՝ եթէ իրենց ընտա- նեկան չըլանին մէջ նեղ և խնայու- լութեամբ ապրելու լինին, Օսմ. կայսրութեան շնորհիւ աւելի փայ- լուն ապագայի ծրար մը պիտի կըր- նան պատրաստել, քան թէ Ամերի- կայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ որ ամէն բան Հայուն համար օտար է միշտ, եթէ քսան տարիներով ալ մնալու լինի՝ պղծութեամբ լի այս օտար երկրին մէջ, որ պիլծ են կրօնի մէջ, պիլծ քաղաքակրթու- թեան մէջ, պիլծ համեստութեան մէջ և գինեմուռ արքեպոս, վա- սնի զի Ամերիկայի արտաքին կըր- թութիւնը այն աստիճանի մէջ յա- ռաջ գացած է, որ ամենափոքր գիւղն անգամ իւր ստուար թուով գինետունը ունի, և գիշեր շանցիւր որ սպանութեան և դողութեան դեպքեր չը պատահին:

Ուստի հետազօտելով ամեն ինչ կ'պարտաւորին մտնաւոր խորհրդ- դաժութիւն մ'ընել Ամերիկայի նա- հանգներն սիրող հայ գաղթակա- նութեան վրայ:

Կենք և պատիւ խեղդելու՝ ե- թէ միշտ մը կայ, այն է անշուշտ «Մուրացկանութեան» և խեղճու- թեան արտը, որ ասոնք մարդուս բնութեան մէջ դադար գտնելով շատերուն մահուան և ինքնասպա- նութեան պատճառ եղած են, թէ եւ կանուխ կամ անագան այն սե- օրերն մոռնալով կը տեսնեն կենաց ապահովութեան պղտիկ նշոյլ մը, սակայն արգիլման միջոցին խեղճը կընկնի և կ'տառապի...:

Այս փոքրիկ ներածութեան յե- տոյ ներուի մեղ ըսել թէ այն խո- տորնակ դրութեանէն ազատ չենք կրնար համարել Ամերիկայի հայ գաղթականութիւնը, որոնց շատե- ըն երկար տարիներէ հետէ եկած են յԱմերիկա, գրեթէ ինչ որ էին

(1) Յորդոյ ընթերցողն, աւելի ըն- դարձակ պիտի գտնէ և կարգաւ չ'էին և նոր աշխարհ՝ դրեյոյկին մէջ, Ամե- րիկայի հայ գաղթականութեան կեան- քըն ու վիճակը, որ մանրամասնօրէն գրուած է հոն, երբ Մամլոյ տակ դըր- ուելով, ի լոյս տեսնէ կամ հրատա- րակի յիշեալ մատենիկն:

անցելոյն մէջ, ներկայն ալ նախոր- դին ծնունդն է: Ինչու որ, մարդ- երբ Ամերիկայի հայ գաղթականու- թեան անցից վրայ աչք մը ձգէ, և քննէ թէ ի՞նչ գլխաւոր դեպքեր տեղի ունեցած են, և ի՞նչ օգուտ ու բարք մատակարարած է իրենց Ամերիկայի անցեալը:

Ահ ցաւելով կ'սենք, ոչինչ: Գանդի հայ գաղթիկն այնպիսի ցած և պարսաւերի վարկ մը ու հա- մարում մ'ունեցած է Ամերիկացի շատ մը օտար ազգաց առջեւ, ո- ռոնք՝ իրենց կեանքն ու պատիւը ֆնտսելէ զառ ուրիշ արդիւնք մը չունին, Պէտք է չունենան, քանի որ Գաղղիացի, Գերմանացի, Չուից- ցերացի, Հօլանտացի, Տանիմար- գացի, Սպանիացի, Բրուսիացի, Բօ- լօնիացի և իրանտացի օտար ազ- գերն օգուտ և շահ կը վայելեն Ա- մերիկայէն, իսկ Հայ գաղթիկն առու- ժելով և տրտնջալով, լալ ու ար- ցունք կ'թափէ միշտ, և կանիծէ այն օրն, որ իր երկրէն բաժնուե- ցաւ: Այս պէտք է արցունք թա- փէ, լայ, և անիծէ վասն զի չ'գի- տեր ինչպէս կ'ալի և այն խել- ճութեան պատճառաւ, որպիսի վճի մը ափանց մտները կ'թափառի արդեօք անտի անմիջապէս ընկճե- լու, վիշելու և ոչնչանալու հա- մար...:

Մարդ իւրովին կ'հարցնէ երբ քիչ մը առաջ կերթայ Հայ գաղթակա- նութեան արգի վիճակին վրայ ող- ջամտութեամբ խորհելով, թէ արդ- եօք Հայ գաղթիկն այս արտը գուշակութեան ուրիշ գուշակու- թիւն մը ըրած է. չենք կարծեր և կարծելն ալ ներելի չէ. ինչու որ նոքա ոչ ապագայն կ'խորհին, և ոչ ալ ներկայն, իսկ Ամերիկայի անունն լսելով հեռուէն, տուն տե- ղիք աճուրդի դնելով կ'ծախեն և կուգան Ամերիկայի թաւերներն վա- ստկելու, և ոմանք ալ պարտքով փարայ առնելով, կ'հասնին Ամերի- կա, շտհիլ և ապա զրկելու մոռք: Բայց միւս կողմէն չեն գուշակը թէ, երբ Ամերիկա հասնելու լի- նին իրենց ներկայն, տապալայն եւ վախճանը ի՞նչ պիտի լինի, քանի որ Ամերիկայի լեզուէն, ընթացքէն, քաղաքակրթութեան և անոնց սո- վորութեան անտեպեակ են բոլո- րովին, և միանգամայն թրքահա- յատանի անգործութիւնն ալ ա- ուրիթ ընելով իրենց, կ'մտնեն հը- նադանդիլ աւելի վատ և աւելի կրպիտ գործարանատեսարց կամքին, որ բանական մարդ կարող չէ՝ հայ- դուրթիլ անոնց վարմունքին:

(Տէլմէ)

ՄԻՒՂՈՒՄԷՐ ՍԷՏԻ ԱԼԷՆԹԵՆԷ

Մահը հալը էֆրէնճիկին 16նճը կէլէճէք բաղար կիւնիւ սապահը ալաֆր. սաթթ 10տա, Գատըքէյ- տէ, Բէքմէք Թարլասը ճատտէսին- տէ, Էրմէնի գապրիսթանը սըրասըն տա կիւնի գաբու օլան Մ. Բ. Շամ- տալճեանըն խանէսիտէքի պիւլ- ճիւմիէ էշեա վէ մէֆրուշաթըն միւ- ղանէտէսինէ միւպաչէրէթ օլունա- ճագ տըր:

Մու խամմին Է. ՏԸ ԳԱՍԹՐՈ

Գատըքէյ 12 մարտ 90